

tages i Betragtning. - Allerede af den Grund vil der fra et rigtig Synspunkt ikke være Anledning til at komme Herning Kommune til Hjælp med 1,000 Kr. Ikke desto mindre vil jeg paa alle Dø gaader være med til at gjøre, hvad der kan gjøres for Oplysningens Fremme. Men det, hvortil her Tilskud det foreslaas, er jo noget aldeles privat; det er Tilskud, omtrent som man giver et Tilskud til vore Høiskoler. Men til Høiskolerne votere vi intet Tilskud, førend vi have set deres Virksomhed, og det forekommer mig, at det er urigtigt, om vi paa dette Stadium af Sagen, før Skolen er bygget, og før den er kommen i Virksomhed, votere et Tilskud til den; thi for at vide, om dette Tilskud er rigtig anvendt, skalde man dog ogsaa kjende den Mand, som skal lede denne Høiskole; men derom se vi ikke Noget i disse Oplysninger. Altsaa, mit Standpunkt til denne Sag er saaledes, at naar en saadan Skole er oprettet, og den viser en gaavnlig Virksomhed, er jeg altid og vil altid være den Første til at være med til at yde et Tilskud. Men naar der ikke foreligger Noget, som godtgjør, hvilken Virksomhed Skolen kan udfolde, maa jeg forbeholde mig min Stilling, indtil jeg ser, at de gaavnlige Virkninger af en saadan Anstalt ligge klart for Offentligheden. Jeg kan derfor ikke følge det ærede Udvalg i dette Endringsforslag. At man ifjor har gjort noget Vignende, og at man maaske ifjor har gjort Noget, som ikke er rigt ig, skal jeg ikke her undersøge; for mig er det ikke nok, at man ifjor har gjort noget Vignende. Jeg maa indtage en Stilling til den foreliggende Sag, efter som jeg ser den; jeg kan altsaa ikke følge med til dette Endringsforslag.

Ordføreren (Berg): Jeg beder det ærede Thing at vende tilbage til Endringsforslagene under Nr. 61, 62 og 63. Jeg forstaar meget vel, at det ærede Mindretal ikke er med her; thi i de 3 Aar, i hvilke vi have vedtaget paa Finantsloven, at Universitetets Understud skal dækkes af Universitetets Kapitalformue, har Mindretallet staaet imod saa stærkt, som det kunde. Jeg forstaar ligeledes meget vel, at den høitærede Minister gjerne vil have disse 3 Aars Beslutninger, som ere vundne for Folkethingets Anstuelse gennem Kamp og Nøje, soandrede med eet Slag; thi derpaa gaar Finantslovsforslaget ud iaar — dog ikke helt, men halvt, det gaar nemlig ud paa at tage det første Skridt, og siden tages der et Skridt til, det er Meningen (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Sa!) Den ærede Minister er altsaa aldeles enig med mig heri. Dette er altsaa Veien. For det Første skal det iaar konstateres, at det er et Laan, som Universitetet har optaget hos Kommunitetet: altsaa, naar det har staaet i hidtilværende Finantslove, at Understudet dækkes af Universitetets Kapitalformue, saa skalde der egentlig ikke efter

Ministerens Forslag have staaet dette; men nu skalde vi erkjende, at der burde have staaet i de sidste 3 Aar: Universitetets Understud dækkes ved Laan af Kommunitetet. Det er et Forslag fra den høitærede Ministers Side om at tilintetgjøre, hvad der paa dette Punkt gennem betydelige parlamentariske Kampe er vundet i de sidste 3 Aar. Dette Offer skalde bringes den nuværende høitærede Kirke- og Undervisningsminister. At de Herrer i Mindretallet i Finantsudvalget ere glade ved at faae Ministeren paa deres Side, den Glæde misunder jeg dem ikke, de have det trangt nok endda. Men det næste Skridt skalde altsaa være dette: naar Tiden var beleilig, kom der et Forslag om at stryge Gjælden til Kommunitetet, slaa en Streg derover, og saa er Resten af de vundne Fordele paa dette Omraade gaaede tabte. Og hvilke ere de vundne Fordele? Jeg skal opfriske den udførlige Debat, vi t.dligere have haft om disse Forhold. Hvad ere de vundne Fordele andet end at vi ville have hævdet Kommunitetets Midler for de Uformuendes videregaaende Oplysning, medens vi tillige have hævdet, at Driften af Universitetet, den videnskabelige Høiskole, er et almindeligt Statsformaal, som Statskassen er forpligtet til at tilskyde det Fornødne til, hvis Universitetets særegne Formue ikke slaar til. Der vil ikke her til Lands mangle Beredvillighed til at yde Universitetet de fornødne Midler for at udfolde sin Virksomhed, og det har der heller ikke været gjort selv under de nuværende Forhold, i Aaringer, hvor maaske mange flere end den Side af Salen, som jeg navnlig taler for, erkjende, at der er væsentlige Punkter, der kræves omordnede ved den videnskabelige Høiskole. Man har sagt, at vi vare knappe med Hensyn til Bevillinger til Universitetet, og vi have hørt stærke Behreidelser derfor; det har Folkethinget hørt. Jeg beder de Herrer saammenligne Finantsloven for de senere Aar, paa hvilke Folkethinget ganske vist har haft en væsentlig Indskydelse med Hensyn til Bestemmelsen af Budgettet til Universitetet, med de foregaaende Aars Finantslove, og tilvise, de ville ikke staa tilbage for noget tidligere Aars Finantslove efter mit Kjendskab til Sagen. Paa flere Punkter er man gaaet villig ind paa Indrømmelser og paa at tilfredsstille visse Trang, der vare fremstillede for os. Det Samme er Tilfelde i Aar. Man vil forgyves finde noget Forslag paa Universitetets Budget til Medsættelse af Udgifterne. Man betragter disse specielle Kasser, hvor en Minister, en Kirke- og Undervisningsminister, i Sorø Akademis specielle Kasse, i Universitetets, i Kommunitetets specielle Kasser, har særegne Fonds, som han kan ty til, naar han ingen Bevillinger har, endogsaa uden at forhandle med sin Kollega Finantsministeren, uden at der er Tale om at lade Sagen foretage i noget Ministerraad end sige i et Statsraad, og man vil se, at det er en Ordning og Bestyrelse af Statens Formue og Regnskabsvæsen, som ikke kan